

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه اول: ضرورت و نوع و وجوب

اولین موضوعی که باید در بحث احکام امر به معروف و نهی از منکر به آن توجه شود،

بحث "اصل وجوب" امر به معروف و نهی از منکر هست.

همه فقها بر واجب بودن امر به معروف و نهی از منکر اتفاق نظر دارند

و علت آن هم

ادله خیلی زیادی هست که در آیات و روایات برای ما اومده

و وجوب امر به معروف و نهی از منکر اثبات شده است.

امر به معروف و نهی از منکر از فروع دین اسلام هستن،

یعنی اعمال واجب،

نماز و روزه و حج و جهاد و خمس و زکات و تبری و تولی و امر به معروف و نهی از منکر.

یعنی همانطور که نماز و روزه واجب هستند،

به همون شدت و به همون میزان،

امر به معروف و نهی از منکر هم به هر مسلمان و مکلفی واجب است.

هر انسان مکلفی از همان تاریخ و روز و ساعتی که نماز بهش واجب شده،

امر به معروف و نهی از منکر هم بهش واجب شده.

چرا خیلی از ماها امر به معروف نمی کنیم؟

یا گناه می بینیم و نهی از منکر نمی کنیم؟

این حقیقت را باور کنیم که

تا روزی که نماز و روزه به ما واجب است، امر به معروف و نهی از منکر هم به ما واجبه!

چه بسا که واجبات دیگر به دلایلی از گردن ما ساقط بشه

(پیری و کهولت سن و سفر و عذر شرعی و...)

ولی امر به معروف و نهی از منکر به راحتی از گردن ما ساقط نمیشه.

نکته جالبی که در مقایسه امر به معروف و نهی از منکر با سایر واجبات دین مشاهده

میشه این هست که:

تعداد وجوب امر به معروف و نهی از منکر بر یک مکلف

بیشتر از تعداد وجوب نماز و روزه و... هست

حج تمتع، در طول عمر یک مسلمان، یک بار واجب است (اون هم به شرط استطاعت)

خمس، سالی یک بار واجب هست

روزه، سالی یک ماه واجب هست

نماز، روزی پنج بار واجب هست

امر به معروف و نهی از منکر پر تکرار ترین واجب اسلام است.

امر به معروف و نهی از منکر از واجبات فوری اسلام هم هست (فوری ترین واجب اسلام هست).

امام حسن مجتبی (علیه السلام) می فرمایند:

خداوند حلال نکرده که چشم مومن گناه ببیند،

مگر اینکه قبل از پلک زدن اون گناه رو تغییر بده و محو کنه.

در اصل وجوب امر به معروف و نهی از منکر که بحثی نیست و در موردش صحبت کردیم.

حال پردازیم به **کیفیت و نوع وجوب** امر به معروف و نهی از منکر.

سوال: امر به معروف و نهی از منکر، واجب کفایی هست یا واجب عینی؟

جواب: شما چه امر به معروف و نهی از منکر را واجب کفایی بدانید و چه واجب عینی بدانید،

تا وقتی که گناه وجود دارد، شما باید تذکر بدهید و نهی از منکر کنید.

هم قائلین به وجوب کفایی و هم قائلین به وجوب عینی هر دو میگویند که تا گناه هست،

باید تذکر بدی و نهی از منکر کنی.

نمیشه بگیریم که ما امر به معروف و نهی از منکر رو واجب کفایی می دونیم،

قوه ضائیه و پلیس و بسیج هستن و باید برخورد کنن.

نخیر، تعریف واجب کفایی چیست؟

یعنی وقتی عده ای و تعدادی به حد کفایت، نهی از منکر کردند

و گناه از بین رفت،

اون وقت از بقیه ساقط میشه.

تعریف واجب کفایی این نیست که

اگر یک نفر تذکر داد دیگه نمی خواد ما تذکر بدیم.

ما باید احکام دین و خصوصا مبحث بحث برانگیز امر به معروف و نهی از منکر را فقط از

مراجع تقلید بگیریم

هیچ مرجع تقلیدی نگفته که وجوب کفایی یعنی اینکه

اگر یک نفر تذکر داد دیگه لازم نیست بقیه تذکر بدهند.

همه مراجع می گویند که اگر یک نفر تذکر داد و گناه برطرف نشد،

بر بقیه واجب است که همه تذکر بدهند.

اگر از زاویه دیگری نوع وجوب را بررسی کنیم

واجبات را به دو دسته تقسیم می کنند:

(۱) **واجبات توصلی:** واجباتی که هدف از انجام آن ها وصول به مقصود است

و قصد قربت در آن ها شرط نیست.

(۲) **واجبات تعبدی:** واجباتی که نیاز به نیت دارند

و غرض فقط حصول مقصود و منظور در خارج نیست، غرض انجام واجب است

مثل نماز، نیت هم میخواید، یعنی قصد قربت در آن شرط هست.

امر به معروف و نهی از منکر، واجبات توصلی هستند و

هدف، اقامه معروف و از بین رفتن منکر هست.

لازم نیست که نیت کنیم ولی اگر نیت کنیم اجر آن بیشتر است.

حتی به قصد ریا هم می شود امر به معروف و نهی از منکر کرد.

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

سایت آمرین: www.Aamerin.ir

کانال های تلگرامی: @a_taghavi
@aamerin_ir

صفحه اینستاگرام: aamerin_ir

کانال آپارات: aamerin

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه دوم: وجوب یادگرفتن امر به معروف

می خواهیم در مورد **وجوب یاد گرفتن واجبات** صحبت کنیم

نماز یک واجب است

امر به معروف و نهی از منکر هم واجب هست

اما یاد گرفتن چگونگی انجام این ها هم واجب است

مثل این هست که کسی بگوید من چون نماز خوندن بلد نیستم، نماز نمی خونم.

یا اینکه، من چون بلد نیستم وضو بگیرم، نماز هم نمی خونم!

آیا این حرف منطقی هست؟

همه مراجع فرموده اند که **تحصیل مقدمات انجام واجبات هم واجب است.**

بعضی ها می گویند من چون بلد نیستم امر به معروف و نهی از منکر کنم پس نمی کنم!

باید سریع بروید یاد بگیرید و شروع کنید به انجام دادن

تا الانش هم خیلی هایش از دستمون رفته و امر به معروف و نهی از منکر جزو واجباتی

هست که قضا هم ندارد و نمی توانیم جبران کنیم

می خواهیم در مورد تعریف "امر" و "نهی" و "معروف" و "منکر" صحبت کنیم

"امر" یعنی "دستور"
یعنی این کارو انجام بده
مثلا نماز بخون، روزه بگیر، حلال بخور و ...

امر است با خواهش و تمنا و استدعا کردن فرق دارد

البته "امر" منافاتی با "ادب" نداره
با ادب میگیریم،
با احترام میگیریم،
با حفظ آبرو و شخصیتش میگیریم،
با لفظ قشنگ و زیبا میگیریم،
با زبان نرم و لین میگیریم

البته استثنایایی هم دارد:

حضرت امام در تحریر الوسیله می فرمایند که:
اگر دیدید موعظه یا استدعا اثرش بیشتر از امر است، می توانید استدعا کنید
آقا لطفا این کار رو انجام میدید؟

"نهی"، "دستور به ترک فعل" است
آقا این کار رو انجام نده
مثلا روزه خواری نکن در ملا عام
معروف چیست؟

بعضی ها فکر می کنند معروف یعنی اون چیزی که عرف شده

بعضی ها فکر می کنند که معروف یعنی مشهور
این تصور غلطی هست

"معروف" یعنی "آنچه که در اسلام به رسمیت شناخته شده"
و به درستی از اون ها یاد کرده

معروفات دو دسته هستند:
مستحبات و واجبات

منکر چیست؟
"آنچه که اسلام آن را انکار کرده"
نهی کرده ، ناپسند تلقی کرده

منکرات دو دسته هستند:
مکروهات و حرام ها

امر به مستحبات، مستحبه
نهی از مکروهات هم مستحبه

امر به واجبات، واجبه
و نهی از محرمات هم واجبه

اولویت با واجبات و محرمات هست

مگر اینکه بخواهیم با امر به مستحبات مقدمه چینی بکنیم برای بردن اون فرد به سمت واجبات، مثلا ببریمش زیارت و امامزده و جاهای مذهبی که کم کم نماز خون هم بشه

تعریف امر به معروف:

یعنی اگر دیدیم کسی واجبی را عمدا ترک کرده و نسبت اون بی تفاوت هست
باید او را امر کنیم به انجام اون واجب

تعریف نهی از منکر:

اگر دیدیم کسی فعل حرامی را عمدا داره انجام میده
باید او را از انجام اون حرام نهی کنیم

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)
کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

سایت آمرین: www.Aamerin.ir

کانال در پیام رسان های داخلی: @aamerin_ir

صفحه اینستاگرام: aamerin_ir

کانال آپارات: aamerin